

Bijeenkomst lokale democratie op 4 april 2019

Locatie: De Blauwe Tram, Oude Trambaan 51, Leidschendam

Aanwezigen:

Er zijn 18 deelnemers. De aanwezigen zijn inwoners van de gemeente Leidschendam-Voorburg die positief hebben gereageerd op de uitnodiging die het Platform Lokale Democratie met het oog op deze bijeenkomst heeft gestuurd. Een aantal deelnemers vertegenwoordigt een tiental uiteenlopende initiatieven, wijkverenigingen of andere belangengroepen, een aantal is op persoonlijke titel. Van het platform zelf zijn vijf van de zes leden aanwezig.

Het Platform ziet vooral het aanjagen van burgerparticipatie en het mobiliseren van mensen voor samenwerkingsprojecten met de gemeente als een belangrijke taak voor zichzelf. Als voorbeeld wordt het project bereikbaarheid toegelicht.

Doel bijeenkomst

Het doel van deze bijeenkomst is inwoners de gelegenheid te geven onderling zo open mogelijk te onderzoeken hoe zij samenwerking met de gemeente zouden willen zien, hoe deze momenteel ervaren wordt en wat ervoor nodig is om de gewenste samenwerking te bereiken.

Introductie

Alle aanwezigen krijgen de gelegenheid zichzelf te introduceren en hun betrokkenheid bij lokale democratie aan te geven. Samengevat ontstaat het volgende beeld van vragen en aandachtspunten:

1. Hoe kun je de inbreng van de burger beter organiseren en de verbinding tussen burgers onderling en met de gemeente versterken?
2. Door samen op te trekken sta je sterker. Hoe kun je dit bereiken en heeft het platform daar een rol bij? Vele aanwezigen zijn nieuwsgierig naar wat je vooral samen kunt bewerkstelligen en hoe je als burger daardoor beter gehoord kunt worden.
3. Diverse aanwezigen zijn geïnteresseerd in de organisatie van het proces. De gemeente vaart vaak een eigen koers als puntje bij paaltje komt. In het begin van het proces heeft de gemeente meestal een gewillig oor, maar de wijze waarop in het vervolg van het proces met de inbreng van burgers wordt omgegaan, wordt als teleurstellend ervaren. Hoe kun je invloed uitoefenen op dit proces?
4. Wat kun je bereiken met dialoog en met een transparante, positief-kritische houding? Welke rol kan communicatie hierbij spelen?
5. Hoe gaan we om met de politiek? De politieke besluitvorming kan alle kanten opgaan, zodra een dossier in de besluitvormingsfase terechtkomt. Opportunisme bij deze besluitvorming kan heel ontbindend werken in een proces van burgerparticipatie. Hoe slaag je erin ook de verbinding met de politiek te maken?
6. Uiteraard zijn veel inwoners als burger geïnteresseerd in lokale democratie. Dat geldt eveneens voor ondernemers. Velen werken samen in wijkverenigingen. Daar ligt dan ook de prioriteit. Zorgen zijn er over de tijd die overblijft om aan belangenbehartiging te doen richting gemeente. Wat kun je hieraan doen?
7. Van de andere kant is veel expertise bij burgers aanwezig. Hoe kun je als gemeente deze expertise zo goed mogelijk mobiliseren om tot een

geloofwaardig beleid te komen, bijvoorbeeld ter verbetering van de sociale cohesie en de veiligheid in een buurt, de leefomgevingskwaliteit en de inrichting van een gebied? Het vergt een verbetering van de kwaliteit van het gemeentelijke bestuur en het voorkomen van nepinspraak. Nieuwe speelvelden als bijvoorbeeld energietransitie versterken de noodzaak van kwaliteitsverbetering, het delen van kennis en het met elkaar samenwerken, zowel als burgers onderling als met de gemeente.

Suggesties ter verbetering

De mening dat een veranderproces nodig is om burgerparticipatie tastbaar te maken, wordt door iedereen gedeeld. De mate van frustratie over het optreden van de gemeente en mogelijkheden die de burger heeft om hierop invloed uit te oefenen, verschilt. Aan de ene kant wordt gesuggereerd dat er geen echte tegenstelling bestaat tussen de gemeente en de burger. We moeten voorkomen dat er een te romantisch idee ontstaat over de werking van onze overheid. Inzet moet vooral gericht zijn op het nog beter maken van deze overheid. Aan de andere kant wordt gesteld dat de kracht van het argument ter verdediging van het algemeen belang nogal eens tekortschiet en dat de kracht van het deelbelang doorslaggevend is. Een voorbeeld van de meer gematigde opvatting is de oprichting van Midvliet, de omroep voor Leidschendam, Voorburg, Stompwijk en Wassenaar. De gemeente heeft hierop destijds geen enkele invloed uitgeoefend. Daarentegen is het zeer onbevredigende resultaat van de discussie over de subsidietafel op 2 april 2019 een treffend voorbeeld van een situatie waarin de kracht van het deelbelang lijkt te hebben gewonnen.

Hoe zet je een veranderproces in beweging? Gesuggereerd wordt:

- te beginnen met een actieve groep inwoners die de innerlijke drive heeft om een nieuwe vorm van participatieve democratie te ontwikkelen, ook al is deze groep klein en niet representatief,
- interactie te zoeken met raadsleden en ambtenaren en
- daarna het draagvlak te verbreden naar zoveel mogelijk burgers, bijvoorbeeld met behulp van sociale media en via het bijhouden van een website; hierbij moet aandacht zijn voor een benadering die ook lager opgeleiden het gevoel geeft aangesloten te zijn bij het proces.

Aandachtspunten:

1. Maak gebruik van de positieve ervaringen die inmiddels zijn opgedaan met raadsleden.
2. Benut de brede bijeenkomst over burgerparticipatie die de burgemeester samen met raadsleden, ambtenaren en inwoners aan het voorbereiden is. Breng eventueel het proces rond de subsidietafel in als casus. Ook het beleidsplan duurzaamheid is voorgesteld.
3. Overleg zo vroegtijdig mogelijk met ambtenaren om ruimte in het proces te creëren voor de inbreng van expertise van burgers.
4. Hoe kan de start van het proces worden beïnvloed? Gesuggereerd wordt:
 - Begin met het inventariseren van het probleem, of liever het informeren van de burgers over het doel dat de gemeente beoogt met een bepaald onderwerp.

- Zorg ervoor dat de gemeente aan het begin van het proces aan de burgers vraagt wat hun visie is op het probleem of doel van de gemeente.
 - Laat de gemeente transparant zijn over haar visie op het probleem en wat zij wil bereiken door dit probleem op te lossen, dan wel hoe zij een beoogd doel denkt te realiseren.
 - Uitgangspunt voor de discussie kan ook een ambitie zijn die een groep burgers heeft met een straat, buurt of wijk.
 - Zorg ervoor dat in de spelregels rekening wordt gehouden met gezamenlijk overeengekomen kernwaarden en met afspraken over houding, gedrag en proces.
 - Kies voor een gezamenlijke aanpak. Houdt hierbij rekening met onder meer schaalgrootte, budgetrecht, het bewaken van democratische waarden en de wisselwerking tussen representatieve en participatieve democratie.
5. Er zijn verschillende beslissingsmodellen te vinden die variëren van een top-down benadering tot modellen met beslissingsbevoegdheden voor de burger. Belangrijk is echter de vraag hoe we meer naar elkaar gaan luisteren en elkaar duidelijk kunnen maken wat onder de gegeven lokale omstandigheden de meest gewenste situatie is.

Afspraken

- We staan pas aan het begin van het proces. Het resultaat moet bevredigend zijn voor zowel burgers als gemeente.
- We zetten in op samenwerking.
- We zetten in op goede communicatie. Dit verslag is een begin.
- Nagedacht wordt over een eventueel vervolg van deze bijeenkomst als voorbereiding van de brede bijeenkomst. Suggesties zijn welkom.